

Samen rekenen aan duurzaamheid

Internationale bedrijven, van Walmart en Ahold tot Unilever en McDonalds, gaan samen standaardmethoden vaststellen voor het meten van de duurzaamheid van hun producten. Wageningen UR wordt het Europese centrum van de samenwerking.

Walmart was in 2009 de drijvende kracht achter de oprichting van The Sustainability Consortium (TSC). Samen met vijftien andere Amerikaanse bedrijven en twee universiteiten, de Arizona State University en de University of Arkansas, gingen ze in juli van dat jaar van start. Inmiddels zijn ongeveer tachtig bedrijven en ngo's bij het consortium aangesloten. Naast een groot aantal multinationals is dat bijvoorbeeld ook het Wereld Natuur Fonds. Deze zomer maakte TSC bekend dat het ook een vestiging in Europa gaat openen. Wageningen UR wordt de Europese coördinator. Het officiële startschot van de Europese vestiging van het consortium wordt op 8 november gegeven in aanwezigheid van prinses Maxima.

Het doel van TSC is om tot wereldwijde, wetenschappelijk onderbouwde standaarden te komen voor het meten van duurzaamheidsprestaties van producten. De basis daarvoor is de levenscyclusanalyse, waarbij in alle stadia van de levenscyclus van een product wordt berekend wat onder meer de ecologische voetafdruk is.

Vergelijken

Koen Boone, onderzoeker bij het LEI, gaat de Wageningse vestiging van TSC leiden. 'Levenscyclusanalyse is niet nieuw, en over de hoofdlijnen is iedereen het wel eens. Maar in de details van de meetmethode zitten vaak grote verschillen. Dat is onhandig als je producten wilt vergelijken, en daarom willen

veel bedrijven een wereldwijde standaard. Bovendien zijn er ook factoren waarvoor nog geen goede standaarden zijn, zoals voor sociale omstandigheden en biodiversiteit; die leg je niet vast in een CO₂-voetafdruk. De bedoeling is ook daar methoden voor te gaan ontwikkelen.'

TSC gaat verder een baseline vaststellen voor veelgebruikte producten. Zo moet er bijvoorbeeld een lijstje getallen komen met daarin de gemiddelde milieubelasting die de productie van een kilo wasmiddel oplevert; hoeveel water, hoeveel energie en andere kengetallen. Daarnaast gaat TSC overzichten maken van de voetafdruk van veelgebruikte ingrediënten. Die zijn handig bij het berekenen van de voetafdruk van samengestelde producten, legt Boone uit. 'Palmolie zit in 50 duizend producten. Het is handig om samen normgetallen vast te stellen in plaats van voor ieder product opnieuw.'

Vruchten van de oliepalm. 'Palmolie zit in 50 duizend producten, het is handig om samen normgetallen vast te stellen.'

Alleen de bij TSC aangesloten bedrijven kunnen gebruik maken van de ontwikkelde kennis en de standaarden. Hoe de wereld beter wordt van de ontwikkeling van de standaarden, hoeveel minder broeikasgasuitstoot of watergebruik het oplevert, valt niet te zeggen. Verwachtingen zijn nog niet in cijfers uit te drukken. Het is ook nog wachten op de eerste resultaten van onderzoek in de Verenigde Staten.

Hotspots

Wat de standaarden toch belangrijk gaat maken, is dat producenten hun prestaties kunnen gaan vergelijken met die van anderen. 'Het stelt onze leveranciers in staat om hun productieproces kritisch te bekijken en te zien waar goede mogelijkheden voor besparingen liggen', zegt Andrea Bolhuis van de afdeling Product Integrity van Ahold. Ze onderhoudt namens Ahold de contacten met TSC. 'Als je ziet dat je relatief veel water gebruikt of veel transportkilometers maakt, is het waarschijnlijk dat je op die punten makkelijke verbeteringen kunt vinden. Dat leidt uiteindelijk tot kostenbesparingen. Je vindt zo dus de hotspots waardoor je op de meest kostenefficiënte manier verduurzaamt of innoveert.' Daarom sluiten bedrijven zich volgens Bolhuis ook aan bij het consortium, ze willen ook op langere termijn kunnen produceren. 'Wij doen mee omdat wij graag op basis van feiten werken en niet op basis van percepties. We kunnen moeilijk in ons eentje alle producten gaan meten, vandaar dat we samenwerken met andere retailers en fabrikanten en universiteiten.' Ze verwacht dat de eerste gegevens uit de onderzoeken van TSC dit jaar bekend gemaakt worden aan de leden.

Ahold gaat de gegevens die uit de onderzoeken van TSC komen niet gebruiken voor nieuwe logo's en keurmerken die aangeven hoe groot de voetafdruk is van producten. Bolhuis. 'Wij geloven niet in specifieke labels voor bijvoorbeeld de CO₂-voetafdruk.' Een klein deel van de consumenten zoekt specifiek zo'n label. De grote meerderheid vindt die waarden wel belangrijk, maar niet zodanig dat ze zich daar bij hun aankopen daar door laten leiden. 'Wij vinden dat klanten er vanuit moeten kunnen gaan dat de producten in onze supermarkten op een goede manier zijn geproduceerd, met aandacht voor mens en milieu. Wat er uiteindelijk in het schap komt en wat niet, hangt van verschillende zaken af zoals duurzaamheid, commerciële overwegingen,

Leden van The Sustainability Consortium.

maar ook van wat consumenten belangrijk vinden. In Scandinavië vinden consumenten bijvoorbeeld watergebruik veel belangrijker dan wij.' Dat supermarkten duurzamer productie kunnen afdwingen van hun leveranciers, laat bijvoorbeeld het verdwijnen van onverdoofd castreren en de opkomst van het tusensegmentvlees zien.

Ahold, Unilever en andere Europese bedrijven hebben bij TSC gelobbyd voor een Europese vestiging. Bolhuis: 'Er komen bijvoorbeeld baselines voor sinaasappelsap. Maar de getallen kunnen in Europa best anders liggen dan in Amerika, bijvoorbeeld omdat het transport bij ons een grotere of kleinere factor van belang is. Bovendien is het natuurlijk fijn om niet altijd naar Amerika te hoeven vliegen voor vergaderingen.'

Bij Boone van het LEI ging de vlag uit toen hij deze zomer hoorde dat Wageningen UR

de Europese vestiging van TSC mag gaan huisvesten. 'Wij zijn gekozen uit zeven kandidaten. Nederlandse bedrijven hebben hun best gedaan voor ons, en ik denk dat we inhoudelijk ook wel wat te bieden hebben. Naar ik heb begrepen sprak het ook aan dat Wageningen UR meer is dan een universiteit. De instituten hebben een goed netwerk onder bedrijven. Een deel van het werk zal ook bestaan uit het leggen van contacten met potentiële nieuwe leden en het onderhouden van een netwerk. Bij het LEI zijn we meer gewend aan dat soort dingen.' In totaal zullen er bij Wageningen UR 3,5 voltijdbanen bijkomen door de komst van TSC, één voor een onderzoeker en 2,5 voor bureaumedewerkers.

Contact: koen.boone@wur.nl
070 - 335 82 35